

CVETJE

z vertov sv. Frančiška.

Časopis za verno katoliško ljudstvo,
zlasti za ude tretjega reda sv. Frančiška.

S privoljenjem cerkvenih in redovnih oblasti
vrejuje in izdaja

P. Stanislav Škrabec,
mašnik frančiškanskega reda na Kostanjevici.

Vsebina 5. zvezka.

Sveta tenočica	129.
Življenje sv. Marjete Kortonske.	
XI. pogl. Ljubezen do Jezusa in povračilo te ljubezni	136.
XII. pogl. Razni nauki	140.
Kako naj se obnašajo udje 3. reda. III. Glede snage in lepoticija	141.
Življenje častitljivega brata Pe. ra Badesija.	
7. pogl. Br. Peter prosi miloščino.	147.
Frančiškanski misijoni. V Aziji. 3. Na Kitajskem	150.
Hišni red svetega tretjerednika grofa Eljzearija	153.
Nauki in zgledi svetih redovnikov reda manjših bratov.	
Poterpežljivost. (Konec)	155.
Pravica za duhovno življenje dana sv. M. Magdaleni Paoiški.	157.
Samota	150.
Prporočilo v molitev	158.
Zahvala za vslišano molitev	160.
Odgovor na vprašanje glede vesoljne odvezo.	160.

V GORICI.

Hilarijanska tiskarna.

1898.

Boj z učeno senco.

(Konec.)

Finis, venit finis! Preden se je mogla odkašljati, je pala vboga učena senca smertno zadeta po prazni glavi in zdaj leži, leži! — in — ali je morebiti res celo slavni vitez Krutorogov, ki terga „šopke“ iz nje, da namočene v finih svojih dišavah ponuja ne zavidanja vrednim „čitateljem“? Bodi si, gdor hoče; ljubečim resnico in pravico „čitateljem“ bi bil želel pojasniti stvar, ali moj odgovor se ne sprejme v znani list, tukaj pa ne pomaga braniti vbogo vbito senco, in tudi ni treba. Ne boli je. V dopolnjenje mojega stvarnega dokazovanja samo še to-le:

V. statskij sovetnik piše („Ed.“ 8. marca 1899, več. izd.):

„Vsake reči na svetu biva konec in tako smo srečno čakali tudi konec boja, kateri je bil preučeni o. Stanislav „brez upa zmage“ za bomkanje dovršnikov. Ta boj, kakor on sam imenuje svoj učeni traktat, ki se je vlekel dva tečaja na zelenih, ozlroma sivih platnicah, „Cvetja z vejov sv. Frančiška“ imel je namen dokazati, da je vse učenje slovenskih slovníčarjev od prvega do poslednjega — ne izključuje ni genialnega Miklošiča — o dovršnih glagolih napačno, da oni niso beležili zakonov jezika, nego delali sami zakone, po katerih bi se moral ravnati jezik, in da oni, ki stoje na strani teh slovníčarjev, niso drugega nego „klobušre“, „ignoranti“, „glupci“ itd. in infinitum, a v nameček še rusifikatorji!“

„Brez upa zmage“ — po fantaziji g. statskega sovetnika.

„Imel je namen dokazati“ itd. — neresnično od konca do kraja! In takih prevrnjenih resnic je nadalje še in še. Ne bom jih našteval; pomudimo se malo le pri tej. Po nji si more vsaki sam misliti, kakšne so nadaljne.

Pervi slovenski slovníčar, ne kaker bi jih ne bilo pred njim, ali prvi, ki je gotovo tega imena v najboljšem pomenu vreden, je Kopitar. On piše („Grammatik“ str. 310 id.)

„wenn Truber (Luo. XIII, 2—4) erzählt: Inu Jesus odgovori inu pravi htim vuzhenikom Pisma, inu htim Fariseiom rekozh: Aku te spodobi ob tej Soboti oddraulati? Oni pag. omolzhe. Inu on nega prime, inu ga odravi, inu ga prozh pofhle, so sind odgovori, omolzhe, osdrávi, pofhle eben so viele Präsentia von Verbis perfectivis, und den Krainer muss es befremden, wenn er hört, dass z. B. Itrelím, fkozím, vsdignem, vmerjem, oblézhem se, xmiem; poklizhem, svéshem, pokáshem; ftarím, vjámem, ydarim, yershem, bey den Bohmen, Russen u. a. Mit-Slaven eben so viele Futura sind: ich werde (einmahl) schiessen, springen . . . Bey uns sind das lauter Präsentia (freylich perfectiver Bedeutung, da es Präsentia von dieser Art Verbis sind) und bedeuten: ich schliesse (einmahl), springe, hebe, sterbe oc. und machen ihr eigentliches Futurum mit Eodem (bóm), wie die Verba imperfectiva, náhmlich bom strelil, bom fkozíl, vsdignil, vmèrl, se bom ol-lè- kel ich werde schiessen, springen u. s. f.“

Mej najzaslužniše naše slovníčarje se šteje nadalje po pravi Metelko. Kaj on uči glej na str. 135. njegove slovnice.

In „genijalni“ Miklošič, ki „ni bil prav dobro podkovan v ruskem jeziku. Njega ruski del v „Formenlehre“ je narajen vsakakor po receptu: „si prendono due (grammatiche) e si fa una terza“. („Edinost“ za sredo 27. januarija 1897), — ki je pa vendar nekoličko znal vsaj slovenski, kaker na drugih mestih milostivo priznava v. statskij sovetnik — torej „genijalni“ Mi-

CVETJE

z vertov svetega Frančiška.

XVII. tečaj.

V Gorici, 1899.

V. zvezek.

Sveta tenčica.

Mej stvarmi, ki so bile v dotiki s presvetim telesom našega zveličarja ob času njegovega bridkega terpljenja in so se ohranile do današnjega dne, smemo imenovati eno najčastitljiviših sveto tenčico, ki je bilo vanjo zavito njegovo truplo, ko so ga v grob položili. Ta sv. tenčica je zdaj v lasti italijanske kraljeve rodovine in se hrani skerbno spravljena v kraljevi kapeli, ki je mej veliko cerkvijo in kraljevo palačo v Turinu. Lani je bila izpostavljena očitnemu češčenju skozi devet dni od 25. majnika do 2. rožnega cveta; pri tej priložnosti so jo s posebno skerbjo in vmetalnostjo fotografirali, in glej, na fotografiji se je prikazala dvojna podoba zveličarjeva, čudovito natančno in razločno, bolj kaker se more videti na tenčici s prostim očesom.

Popišimo najprej nekoliko tenčico samo in nje zgodovino, potem pa tudi omenjeno fotografijo in podobo Kristusovo na nji; videli smo ponarejeno v nemškem katoliškem mesečniku „Alte und neue Welt“. Tenčica je nekaj čez štiri metre dolga in blizu poldrugi meter široka ruha iz jako tenkega platna. Zdaj je obrobljena s trakom nebne barve, da se ne bi razcufederala, delo, ki ga je zveršil ob časa vojvoda savojskega Viktorja Amadeja II. častitljivi Sebastijan Valfré. Vanjo je bilo zavito Jezusovo telo

tako, da je ležalo po dolgem z nogami na enem koncu, z glavo pa v sredi ruhe; potem je bila ruha pregnjena ter z drugo polovico pokrit Jezusov obraz in na dalje vse truplo do konec nog. In kaker je truplo ležalo, tako se pozna zdaj na tenčici dvojna Jezusova podoba, na eni strani zadnja, na drugi sprednja stran svetega telesa. Kako pa ste se naredili te dve podobij? Preiskava kaže zlasti sledove kervi. Seveda je bilo Jezusovo truplo, ko so ga sneli s križa, vse kervavo, tudi z vodo, ki mu je tekla iz persne rane, s pljunki in Bog ve kako še onesnaženo. Ali Jožef Arimatejec in Nikodem sta ga vmila ter pomazili/a z miro in alojo, in tako zavila v tenčico. Sicer si lahko mislimo, da so rane še zmirom nekoliko kervavele in tudi voda je morebiti tekla mej kervjo, kar je moralo pomešano z mazilom na tenčici naredili madeže; vender sodimo mi, da bi po natorni poti ti madeži ne naredili podob, kakeršne se vidijo na tenčici in nje fotografiji. Da bi bile te podobe pozneje naslikane, kaj pa da z dobrim namenom, tudi ne kaže misliti, ker bi se v takem primeru pač bolj razločno poznale, kaker se v resnici. Skorej ne moremo torej drugače, ko da priznamo tu nekako neposredno delo božje previdnosti, ki je podarila v sveti tenčici človeštvu resnično podobo zveličarjevo, dasi ne v lepoti, ki mu je sijala z obličja v veselih trenutkih njegovega življenja, temuč v britkosti groznega terpljenja, ki se je videlo tudi še po smerti na njegovem razmesarjenem telesu. Spominjati nas ima torej ljubezni, ki jo je imel Jezus do človeškega rodu, tiste neizmerne ljubezni, ki ga je pripravila, da je tako grozovito smert radovoljno sprejel, ker je bila po volji božji potrebna k odrešenju padlega človeštva.

Ko je Kristus od mertvih vstal, sta našla Janez in Peter v grobu ruhe, ki je bilo prej vanje zavito truplo, in posebej zvit pert, ki so ga mu bili deli na glavo. Tudi ta pert se je ohranil in ga imajo sedaj v mestu Kaór (Cahors) na Francoskem. Ruhe pa so imeli razen turinske nekedaj tudi v Besansonu (Besançon) in v Kompjenju (Compiègne); pa v žalostnih časih francoskega prevrata v prejšnjem stoletju so se nekam zgubile; vender je ohranjena ena v cerkvi kraja imenovanega Kaduën (Cadouin) v perigeški (Perigueux) škofiji, pa podobe zveličarjeve ta nima. Očitno je namreč, da je bilo presveto truplo zavito v več ruh, pa ta, ki je v Turinu, se je naravnost dotikala trupla in je torej ta tista, ki jo je nalašč za Kristusa kupil Jožef Arimatejec.

Po vstajenju Gospodovem so, kaker druge, tako zlasti to,

aposteljni in učenci Kristusovi hranili z veliko skerbjo in spoštovanjem. V resnici se pripoveduje, da jo je Jožef Arimatejec izročil Nikodemu, da bi bila v njegovi hiši bolje spravljena. Pa ko se je izvedelo, da je tudi on Jezusov učenec, ni bil več varen na svojem domu; bežal je k svojemu stricu Gamalijelju, ki je imel hišo zunaj mesta, v nekoliki daljavi od Jeruzalema. Seboj je vzel Nikodem seveda tudi sveto tenčico. Ko sta pa čez nekaj let oba, Nikodem in Gamalijelj, življenje dala za Kristusa, so prevzeli kristijani drago svetinjo ter jo izročili svetemu Janezu evangelistu, ki jo je pozneje prepustil svetemu Simonu, drugemu škofu jeruzalemskemu. Ko so Rimljani obkrožili in obsedli Jeruzalem, so vbežali kristijani z ostanki trpljenja Kristusovega iz mesta v deželo ob Jordanu, kjer je bil kralj Herod Agripa II. ter skerbeli, da so spravili svete ostanke na varen kraj, kjer so imeli skrite vse nadalje, dokler je cesar Konstantin konec storil preganjanju in so nastopili za kristijane boljši časi. Tedaj so prišli tudi sveti ostanki zopet na dan in se začeli očitno častiti. Po svetem Janezu Damaščanu vemo, da je bila sveta tenčica v osmem stoletju v patrijarški cerkvi v Jeruzalemu. Tam je ostala do 11. stoletja, ko so jo očitno in z največo slovesnostjo naproti nesli prvim križarjem, ki so prišli z Bogomirom Buljonskim, da rešijo Sveto Deželo iz mohamedanskih rok.

V začetku 12. stoletja jo je prejel v dar od velikega mojstra johanitskega reda savojski grof Amadej III. v znamenje hvaležnosti za pomoč kristijanom na Jutrovem.

On jo je dal prenesti z največim spoštovanjem na otok Ciper, kjer je ostala skozi sto let, dokler je prišla v nevarnost, da bi padla v roke Turkom, ki so se tedaj zmirom dalje širili po Jutrovem. Iz te nevarnosti jo je rešil neki francoski vitez, Bogomir Šarnijski (Charny); ta jo je pripeljal v Burgundijo na svoj grad Liréj (Lirey), in v njegovi družini je ostala potem spet skoraj skozi sto let. Zavoljo hude vojske, ki je bila vstala v Burgundiji, so jo pozneje vmeknili na varen kraj, h grofu Ludoviku Savojskemu v Šamberij (Chambery), tedanje glavno mesto savojsko. Tam je Bog pokazal svojo posebno skerb za to predrago svetinjo. Dva človeka, ki sta bila v službi pri grofu Ludoviku, sta mislila, da so v skrinji, kjer je bila shranjena sveta tenčica, gdo ve kake dragocenosti, ki bi bile za njiju dobre. Izlekla sta torej skrinjo iz grada in odperla; ali ko vidita notri nekako staro ruho, sta se kajpada nevoljno na-

merdnila. Vender skleneta, da jo razrežeta in vzameta vsaki pol. Eden je imel vže škarje v rokah, da jo prereže, drugi se je pripravljaj pa, da bo izpral kervave madeže iz svoje polovice. Ali naenkrat so prvemu odpovedale roke, drugi je pa oslepel, ker so se tisti madeži na nji hipoma kar neznansko zasvetili, Od straha trepetaje oddasta tatova svoj plen grofu Šarnijskemu, ki bi bil tedaj za vselej zgubil svoj zaklad, da ni tako očitno segla božja roka vmes. Grofinja Marjeta Šarnijska se potem ni hotla več ločiti od svete tenčice in ko se je leta 1458 vernila v Burgundijo, je mislila vzeti seveda tudi sveto tenčico seboj. Ali tovorna žival, ki je nosila skrinjo, ki je bila noter, se je vstavila pred vratmi grofa Ludovika Savojskega in se ni dala spraviti naprej po nobeni ceni. To so imeli za znamenje z nebes in pustili torej tenčico grofu Ludoviku. Papeža Pavel III. in Sikst IV. sta dovolila potem grofu, da sme sezidati v svojem gradu posebno kapelo, kjer bi se shranila sveta tenčica, in da se tista kapela sme imenovali „sveta kapela“. Dne 11. junija 1502 se je položila tenčica v sreberno skrinjico, ki jo je podarila Marjeta Avstrijska, soproga Filipa II., vnukinja vojvoda Ludovika, in prenesli so jo v „sveto kapelo“.

Trideset let pozneje in sicer 4. decembra 1532, ni dosti manjkalo, da bi bil požar sveto tenčico popolnoma pokončal. Ogenj je bil tako močan, da je skrinjico, kjer je bila noter, deloma stopil, vender se je tenčica rešila, le na 16 mestih jo je ogenj nekoliko prežgal, to je na tistih mestih, ki so bila na vogleh, ko je bila tenčica zložena v skrinjici. Prežgane luknje ste pozneje dve knjeginjici savojski kleče zašili sè svilenimi zaplatami, ki se še zdaj vidijo. Ta nesreča je torej spričala, da sveta tenčica ni nezgorljiva; ali da venderle ni zgorela, tega skoraj ni mogoče drugači razlagati, kaker da jo je sam Bog hotel ohraniti češčenju vernih ko dragoceno zapuščenje. O priliki te čudovite rešitve so prosili vojvoda Karel III. in ž njim duhovščina šamberijska papeža Klemena, naj bi dal dogodbo preiskati po vseh nje posameznostih. Papež je res naročil s pismom od 14. aprilja 1533 kardinalju Gorrovedo, naj preišče natanko vso to zadevo, kar se je potem tudi z največo vestnostjo v resnici zgodilo, in papež je pozneje poterdil, kar se je dokazalo.

Leta 1536 je napovedal Frančišek I. francoski kralj, vojvodi savojskemu Karlu III. vojsko ter kmalu sè svojimi četami prevleke! njegovo deželo. Karel III. je bežal in ker se je bal za

sveto tenčico, da je ne bi dobili sovražniki v roke, jo je vzel seboj, najprej v Turin in potlej, ko se mu je zazdelo, da tudi tam ni zadosti varna, jo je spravil v grad v mesto Verčelli.

Po raznih drugih dogodkih jo je dal vojvoda Emanuelj Filibert leta 1578 prenesti na svoj grad Lučento pri Turinu. Tedaj je bila prvič izpostavljena očitnemu češčenju in sveti Karel Boromejski je noter iz Milana peš romal v Turin, da počasti sveto tenčico.

Da se tudi v Turinu, kaker nekedar v Šamberiju s primerno častjo shrani, so dali savojski vojvodi od Emanuelja Filiberta do Viktorja Amadeja II. sezidati mej kraljevo palačo in veliko cerkvijo veličastno kapelico, kamer jo je dal Viktor Amadej 1. junija 1694 z veliko slovenostjo prenesti iz grada Lučenta. Tam jo je vložil pod aljtar, ki se vzdiguje v sredi kapelice. Pozneje so morali samo še enkrat vmeknuti sveto tenčico iz Turina v Genovo, leta 1706, ko so Francozi napadali deželo; berž ko je nevarnost minila, pa so jo prinesli zopet nazaj v Turin.

In tam je bila vsega skupaj do današnjega dne enajstkrat izpostavljena pogledu in češčenju vernih, predposlednjikrat leta 1868 o priliki poroke kraljeviča naslednika Humberta, sedanjega kralja italijanskega, poslednjikrat, kaker smo že povedali, lansko leto od 25. majnika do 2. junija. V teh devetih dneh je prišlo več ko pol milijona romarjev (750000 do 800000) v Turin iz vse Italije, s Francoskega, Španskega, Švice, Avstrije, Nemčije, Rusije, Belgije, Angleškega in noter iz Amerike; vsi so želeli videti in počastiti neprecenljivi zaklad. Brez števila ljudi je čakalo po cele ure pod milim nebom v dežju, kaker v pekoči sončni vročini, dokler so prišli na versto, da so jih pustili pred sveto tenčico. In v tej velikanski gnječi se ni zgodila nobena nerodnost, nobena nesreča. Tudi po noči je bilo vedno mnogo duhovnikov in drugih ljudi, ki so klečali in molili pred častitljivo svetinjo.

Pri tej priložnosti torej je bilo, da so sveto tenčico tudi fotografirali. Iz prvega sicer kralj Humbert, dedni varih svete tenčice, ni hotel privoliti v to, ker se je bal, da se nebi zlo rabile fotografije v pohlepne namene; naposled je venderle dal dovoljenje advokatu *Secondo Pia*, členu odbora za cerkveno vmetalnost, ki se je ponudil, da naredi fotografijo sam na svoje stroške in z nobenim drugim namenom, ko da vstreže pobožnosti in zgodovinskemu znanstvu. Stvar pa ni bila lahka. Treba je bilo

postaviti poseben oder in dobiti stroje prve verste. Ploščice so se pripravile na poseben način, po iznajdbi imenovanega advokata, da bi bile sprejetniše za rumenkasto barvo svete tenčice. Vender se prvo snemanje ni posrečilo, dasiravno je trajalo jako dolgo; električna luč, ki so jo rabili, je namreč preveč migljala. Ko so se lotili drugič, je bila tenčica pokrita sè steklom; princesinja Klotiljda je to zahtevala na vsak način, ker se je bala, da bi zrak in prah škodoval tako stari tkanini, ki je navadno tako skerbno zaperta. In to drugo suemanje se je nepričakovano dobro zveršilo. Pričakovati se je moglo namreč le, da se bo na fotografiji videlo to in toliko (seveda na prvotni fotografiji narobe), kar se more videti na tenčici sami s prostim očesom. Ali ko se je razvijala fotografična podoba, se je pokazalo sveto obličje, roke in noge skoraj kaker bi bilo truplo sinu božjega naravnost posneto. Kaker smo ravno rekli, kaže prvotna podoba vse narobe ali negativno, kaker to imenujejo; kar je na tenčici temno, je na fotografiji svetlo, kar je tam na desni, to je tu na levi in nasproti. Ali vtisek Kristusove podobe na tenčici je tudi narobe ali negativen. Ker je torej na prvotni fotografiji podoba tenčice preobrnjena, zato je očitno, da nam kaže ta fotografija telo Kristusovo glede desne in leve strani tako, kakeršno je v resnici bilo; persna rana je na tenčici na levi strani, na prvotni fotografiji pa je na desni, kjer je bila tudi v resnici. Po negativni fotografiji delajo fotografi pozitivne, ki kažejo to, kar je fotografirano, tako, kakeršno je, kar je svitlo, svetlo, kar temno, temno itd. Tako so naredili torej tudi pozitivno podobo svete tenčice, kjer se vidi temno, kar je na tenčici temno, in tudi persna rana na levi, kaker je videti na tenčici. Vidi se na fotografiji, tako na negativni kaker na pozitivni, razen dvojne podobe Kristusove seveda tudi gube tenčice in ožgana mesta in zaplate, ki smo jih prej omenili. Motil bi se torej, kedor bi pričakoval na teh fotografijah Kristusovo podobo blizu, kaker so podobe na navadnih fotografijah živih ljudi. Ali bodimo veseli in hvaležni za tako, kakeršno nam je previdnost božja podala in ohranila. Marsikaj vemo iz nje. Telo Kristusovo je bilo po podobah na tenčici visoko 1 m. 79 cm. Kristus je bil torej lepo raščen velik mož. Roke je imel pribite na križ ne na dlaneh, kaker se vidi na navadnih podobah, temuč nad ročnim členkom, tako da sta šla žreblija mej ročnima kostema za pestjo, rana se jasno vili na levi roki, ki leži po križ čez desno sè stegnjenimi persti. Okoli

pasa je zlasti na zadnji strani videti, kakor bi bile vtisnjene verige. Na glavi se precej dobro razločijo oči, nos, usta, lasje in brada. Lasje so dolgi in razdeljeni v sredi na obe strani, kakor se vidi tudi na navadnih podobah; obličje kaže žalost in bolečine, pri vsem tem je nekako mirno veličastno. V izložbi za cerkveno umetnost v Turinu je bila izpostavljena negativna podoba svete tenčice na steklu in vsakega so čudno ginili na temni podlagi prezorni obrisi mertvega telesa Gospodovega.

Dobe se torej pozitivne in negativne podobe svete tenčice v dveh različnih velikostih; potem na enem listu skupaj pozitivna in negativna podoba, in naposled fotografija (pozitivna) v veliki cerkvi turinski izpostavljene svetinje z aljtarjem spod in vsemi olepšavami ko spomin na romanje. Poslednja fotografija na debelem kartonu stane po pošti, poštnine prosto poslana, 3 franke 80 santimov.

Manjša fotografija svete tenčice (pozitivna ali negativna) na debelem kartonu 5 frankov 60 santimov. Dve taki fotografiji (n. pr. pozitivna in negativna) v enem paketu 10 frankov 75 santimov. Manjša dvojna fotografija (pozit. in negat.) na debelem kartonu 9 frankov 50 santimov. Veča fotografija (pozit. ali negativna) na tenkem kartonu 11 fr. 50 sant. Dve taki fotografiji (pozit. in negat.) v enem paketu 21 fr. 25 sant.

Veča fotografija (pozit. ali negat.) na debelem kartonu se pošilja za 11 fr. 50 sant. po železnici, voznino plača prejemnik na oddajni postaji. Velika dvojna fotografija (pozit. in negat.) na debelem kartonu se pošilja tudi tako po železnici za 16 frankov in pol. Da se podoba more prav umeti, je vredno naročiti pozitivno in negativno. Pri naročevanju je treba natanko pisati, koliko fotografij se hoče, katere velikosti in ali pozitivne ali negativne ali oboje. Ob enem je treba poslati zadosten znesek denarja, kar se more storiti po mejnarodni nakaznici. Naroči se lahko pri vrejevavcu salezijanskega mesečnika „Salesianische Nachrichten“, od koder smo tudi večinoma vzeli ta spis. Naslov je: „Rev. E. M. L a R o c h e, Via Cottolengo, 32, T u r i n (Italia)“. Piše naj se po nemško ali po italijansko.

Pobožnim in ob enem zadosti premožnim našim bravcem upamo, da bo vstreženo s tem naznanilom. Zavoljo pomanjkanja časa in denarnih težav posredovati pri naročevanju pa mi ne moremo. Gdor bi želel imeti katero naznanjenih fotografij, naj se oberne torej naravnost v Turin do imenovanega gospoda.

Življenje sv. Marjete Kortonske.

P. A. M.

XI. POGlavJE.

Ljubezen do Kristusa in povračilo te ljubezni.

Vera Jezusa Kristusa je vera ljubezni. Njen poglavitni nauk, poglavitna resnica in geslo njeno je: „Bog je ljubezen in kedor ostane v ljubezni, ostane v Bogu“. (1. Jan. 4, 16.) Vsi pravi kristjani so užgani od ognja te ljubezni, ki jih priganja, mnogo za Boga storiti. „Ljubezen stori velike reči, ali je pa sploh ni“ govori sv. Avguštín.

Življenje sv. Marjete je bilo življenje čiste ljubezni, vedno dušno občevanje s Kristusom, neprestana žertev vseh moči v poveličanje Jezusa, živo hrepenenje po Bogu in zveličanju bližnjega. Po pravici je mogla reči sè sv. Pavlom: „Kristus je moje življenje“. (Fil. 1, 21.) „Kedo me bo ločil od ljubezui Kristusove?“ (Rim. 8, 35.)

Kaker je ona goreče ljubila Kristusa, tako jo je tudi ljubil. Nič bolj ljubkega in milega si ne moremo misliti, kaker so bili dokazi ljubezni do te njegove neveste in služabnice.

Celo življenje Marjetino od njenega spreobrnjenja nadalje je bilo v tem, da je ljubila Gospoda in je bila ljubljena od njega.

Enkrat ji je rekel Kristus: „Ti si moja hči, ker me slušaš; ti si moja nevesta, ker le mene ljubiš; ti si moja mati, ker koliker moreš, spolnjuješ voljo mojega očeta. Povem ti, da je ni pod nebom nobene, katero bi toliko ljubil, kot tebe. Glej pa, da se ne prevzameš zavoljo te besede; zakaj v prihodnje te bodo taka tolažila več stala kot doslej. Prišel bo čas, ko boš v svojem terpljenju spoznala, za kako drago ceno sem te odrešil. Marjeta, v kateri je bila tesno združeno ljubezen, ponižnost in nezaupnost do same seba, je na to rekla: „O moj Gospod Jezus Kristus! Ali bom mogla to prestati?“ In Gospod je odgovoril: „O hči, jaz, tvoj Bog, sem zate še kaj težjega preterpel.“ Tdakaj ji pride na misel, kaj ke bi te bridkosti in stiske, ki jih je Gospod napovedal, zadele red sv. Frančiška, in goreče je začela moliti za ta nji tako ljubi red. Gospod je vslišal njeno molitev

in ji rekel: „Hči! Jaz sem te vsadil v vert veselja moje ljubezni. Zakaj tvoj oče Frančišek, moj ljubljenec, ni po ničemer tako hrepenel kot po moji ljubezni. On me je tako ljubil, kaker me zdaj na svetu nobeden ne ljubi. Vedi, da bodo tisti, ki so se s teboj trudili obilno, potolaženi.“ Zelo razveseljena je rekla Marjeta: „O moja večna dobrota, zahvalim te za nje, ki so se toliko iz ljubezni do tebe z menoj trudili, da so me nazaj pripeljali in v tebi, ki si vir vsega zaslužnja, ohranili.“

Enkrat jo je hotel Gospod razveseliti s tem, da bi mogla videti Marijo, ogledalo vse čistosti, ponižnosti in popolnosti ter jo sprejeti kaker kak dar. Rekel ji je: „Hči moja! Jaz ti hočem to tvojo izvoljeno pekazati in darovati.“ „O Gospod, odgovori Marjeta, kako to, da meni grešnici tako velike reči obetaš?“ In sè vso otroško odkritoserčnostjo in priprostostjo ga je vprašala: „Zakaj imenuješ ono najčistejši mater „izvoljeno“? Imenuj jo raje kraljico in gospo nebes in zemlje“.

Gospod pa ji reče: „Hči! Moj Oče te ljubi in ljubi te tudi ona preblazena mati in vsi nebeški prebivavci. Ali hočeš to mater videti?“ Odgovorila mu je: „O Gospod! jaz hrepenim po njej. Pa ker imam tebe, ker tebe čutim, tebe okušam, menim da imam tudi njo in vse nebeščane in lahko bi se zgodilo, da bi še ne znala k njej moliti, kaker bi morala.“

Ta odgovor je Gospodu dopadel. Prav prijazen in ljubeznjiv se je kazal Marjeti, ketere dušo je pri tem napolnila tolika sladkost, da je skoraj onemogla. Gospod pa ji je rekel: „Take tolažbe boš še večkrat brez zadržka deležna“. Ko je bila enkrat njeua duša močno zbegana, je rekla Gospodu: „O Gospod! Ne oziraj se na me hudobno stvar. Zakaj sama tema sem bila in sem še“.

Gospod ji reče: „Ti boš luč na svetu“. In ona ga je prosila: „O moj Gospod, vlij vsem, ki so v vertu tvoje ljubezni tvoj blagoslov, posebno pa tem patrom, ki so se tako zvesto trudili za moje zveličanje“. Gospod je odgovoril: „O hči! Jaz jim bom za njih trud podelil neko posebno milost in jih razsvitljeval pri njih pridigah. Blagoslavljam jih z blagoslovom mojega očeta, sv. Duha in tudi preblazene device moje matere. In ker si za se prosila, da bi ne bila tema, ti povem, da boš svetla luč in ne tema. Vslušal sem tvojo prošnjo“. Marjeta je rekla: „O moj Zveličar, Gospod in kralj! Z velikim hrepenenjem sem te za to prosila in zdaj, moj Bog in moj Gospod, te prosim: Kaker

si me sè sladko svojo navzočnostjo nasitil, tako me za naprej svetu odtegni in nikedar ne dovoli, da bi razodela skrivnosti, ketere si mi odkril v zamaknjenju mojega duha“. Gospod ji reče: Marjeta! Popolnoma od moje volje je odvisno ali ti o tem kaj govoriš ali ne. Dal ti bom pa svoje poslance, manjše brate, ki bodo oznanjevali, kaj se ima s teboj zgoditi, kaker so oznanjevali moji aposteljni narodom moj evangelij“. In še je govoril Gospod: „Rekla si, naj se ne ponižam s teboj govoriti. Pa povem ti: Čeravno se moje notranje veličastvo ne da povečati ne zmanjšati, me bodo vender poveličevali tisti, ki me zdaj zaničujejo z grešnim življenjem, ko se bodo po tvojem zgledu in moji milosti, ki v tebi dela, spreobrnili. Po tebi bodo skesani in ponižni zopet spoznali mene ko svojega Odrešenika in mene neskončnega, večnega Boga ljubili. Po tebi bodo mnogi, ki v svoji nehvaležnosti zdaj po meni ne hrepene, znotraj razsvitljeni z največim hrepenenjem in solzami me iskali“.

Ponižna Marjeta je na glas spoznala svojo nevrednost ter rekla: „O Gospod, očisti in razsvetli posodo moje duše, ker bolj sem vmazana kot blato, bolj temna kot tema“. Gospod ji reče: „Hči! Ti boš luč v mnogih deželah tega sveta“.

S celim srcem je hrepenela pogosto prejeti sv. obhajilo in vender je s tolikim strahom in trepetom vselej pristopila k mizi Gospodovi, da je vse pričujoče napolnila z občudovanjem ter jih do solz genila. Ker ni mogla skriti te goreče ljubezni in velikega hrepenenja, je rekla: „O moj Gospod! Jaz te žalim, ker tako hrepenim, tolikokrat prejeti tvoje presveto telo ia kri“. Pa Gospod je odgovoril: „Ti mi zavoljo tega močno dopadeš in jaz hvalim tvojega spovednika, ki ti je tako svetoval in te v strahu poterdil. Zavoljo tega mu bom podelil neko posebno milost. Vse kar ti povem, se bo zgodilo in z veseljem bom sprejel in vslišal vse tvoje pravične prošnje“.

Teh besed se je Marjeta precej prijela in nemudoma pričela moliti za prebivavce mesta Kortone, katerim so pretile mnoge nevarnosti. Kaker hitro je bila prenehala moliti, jo je večna resnica, ki ne more lagati, zagotovila, da je njena prošnja vslišana. „Hči,“ ji reče Gospod, „čeravno so se svojim življenjem zaslužili te nevarnosti, vender jim hočem dati neko posebno milost, zavoljo ljubezni, spoštovanja in vdanosti, katero tebi skazujejo. Nevarnost jim ne bo nič škodovala. In to milost bom podelil tudi vsem drugim, ki zavoljo mojega imena tebe ljubijo in te branijo.

Nasprotno bom pa kaznoval vse tiste, ki tebe z besedo ali z djanjem žalijo in ne bom vslišal tvojih prošenj za nje.“

Marjeta pa s tem odgovorom, ki je omejil njeno ljubezen, ni bila zadovoljna. Jokaje je prosila: „O ljubi Gospod! Goreče ti darujem ono molitev, s katero je Mojzes, tvoj svetnik, prosil za svojo sestro in vse svoje žalivce. Iz ljubezni do preblažene Device in tvojih svetnikov prizanesi vsem, ki so mi kedaj storili kako krivico in poplačaj jim sè svojo očetovsko dobroto, z večnim veseljem, za katero sè solzami prosim. Ako jim pa nočeš biti milostiv zavoljo tega, ker morajo svoj dolg s hudimi kaznimi poplačati, kaznuj mene in odpusti jim.“

Ko je bila enkrat Gospodu povedala svojo željo, da bi bila namreč v onem času živela, ko je on po zemlji hodil, ji je on povedal, kako more te in še večje sreče deležna postati. Rekel je: „Ljubi me, o moja rastlinica, katero sem zasadil v vert sv. Frančiška in sè svojo milostjo storil za svoje orodje.“ Ko je Marjeta slišala ime sv. očaka Frančiška, je hitro rekla: „Prav močno si ti, o Gospod, ljubil mojega očeta in k visoki časti si ga povzdignil.“ Gospod pa je rekel: „Močno sem ga ljubil, ker me je tudi on močno ljubil. In ravno zavoljo te ljubezni, s katero sem ga ljubil, mi je jako dopadljiv tisti, ki njegov red ljubi.“ Pokazal ji je sv. Frančiška in mnogo drugih svetnikov ter jo vprašal, zakaj ne hrepeni po njih družbi. Rekla je: „O Gospod! jaz hrepenim po vseh svetnikih, ali sè vsemi močmi hrepenim le po tebi, ker sem le za te, večna dobrota, odločena.“ In Gospod ji reče: „Ker le po meni hrepeniš, te bom povišal v svojem veličastvu in s celim veseljem me boš posedla.“

Z veseljem in strahom reče Marjeta: „O Gospod! Prav praviš, da le tebe iščem. Zavoljo tega kličem k tvojemu veličastvu, oziraj se na mojo revo.“ In Gospod je rekel: „Terpljenje bo za te rastlo in z njim tudi čudoviti darovi.“ Na to Marjeta: „O Gospod! Pripravljena je moja duša za vsako terpljenje. Pomagaj mi, Gospod, da se svet ne bo oziral na tolike dobrote tvoje, katerih iz ljubezni do tebe ne morem prikriti. Saj ti, ki vse veš, tudi to veš, da ne iščem hvale sveta. To tolažbo mi daj, da bom mogla tako skriti vse tvoje velike dobrote, da ne bo nobeden o njih govoril.“ Na to ji je Gospod v prikazni dal gledati v neizrekljivi lepoti serafine ter ji obljubil, da bo on tudi njo s to lepoto obdaril. Vsa prevzeta je zaklicala Marjeta: „O Gospod! Ke bi bil aposteljuom dal to lepoto, vsa nebesa bi

se morala začuditi; zdaj pa celo meni, ki sem sama tema grehov in hudobij.“

Pri tej prikazni je tudi njeno bolešno, od ostrih postov vse shujšano telo občutilo toliko sladkost in moč, da se je vzdignilo kvišku, kaker bi hotelo poleteti za zamaknjeno dušo. Zaklicala je: „O moj Gospod! Zdaj te vživa moja duša in občuti rajsko sladkost. Slednjič ji reče Gospod: „Resnično ti povem, da se bo nad teboj vse spolnilo, kar sem ti povedal in pokazal.“

XII. POGlavJE.

Razni nauki.

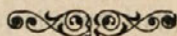
Ko je bila Marjeta enkrat rekla Gospodu: „Pojdi od mene, najmanjše in najnevredniše stvari!“ se je on prav prijazno k njej obrnil ter jo podučil, kako more ohraniti sv. čistost. Ona mu je na to rekla: „O Gospod! ti edini si vir čistosti, ti sam jo moreš dati in ohraniti. Brez tebe ni noben svetnik čist ostal.“ Gospod ji reče: „Ako hočeš sv. čistost neomadežano ohraniti, imej pri sebi pet kamnov svojih ran in ž njimi rani svojega sovrážnika na čelu.“

Gospod jo je vprašal: „Kaj zahtevaš od mene, ako dovolim, da prideš do rane moje strani?“ Marjeta je odgovorila: „Gospod, popolno spoznanje tvoje dobrote in popolno ljubezen serca.“ Gospod ji reče: „Ako to hočeš, ohrani ponižnost serca in odpovej se popolnoma sama sebi. Ako hrepeniš po mojem spoznanju, se moraš vneti od ljubezni do mene, tvojega stvarnika in vse stvari tako ljubiti, da celo saracenov ne izključiš, temuč imaš sočutje z njih pogubo. Zakaj ti veš, da sem jih odrešil in za nje terpel. Imej toraj sočutje sè vsemi, ki so v križih in nadlogah in veseli se z veselimi.“

Ko je bila na predvečer praznika sv. Frančiška z največo pobožnostjo prejela sv. obhajilo, slišala je glas Gospodov: „Ali me ljubiš?“ Preden je mogla odgovoriti, je Gospod nadaljeval: „Reci: ne; zakaj tvoja duša, zavoljo raznega nemira in strahu ni naravnost na me obrnjena. Zapovem ti, da vse, kar sem ti dobrega storil le na me oberneš. Ako tega ne storiš, te bom kaznoval, ako ne zdaj, pa po smerti.“ Marjeta je odgovorila: „Prizanesi mi, o Gospod, ker sem pri toliki tvoji ljubeznjivosti in sladkosti tako brez strahu. O, da bi bilo te znamenje tvojega pravega prijateljstva in ne pregrešna prederznost moje duše.“

Ker ti o Gospod, veš kaj sem sama od sebe, se izročim v roke tvojega vsmiljenja, kakor bi bila popolnoma mrtva. To ti povem, o Gospod, da brez tebe ne morem živeti“. Gospod ji reče: „Ako ti dam milost in kažem pot, dobro storiti, zakaj pa ne storiš? Ali poznaš stvar, kateri bi tolike milosti delil, kakor tebi? Skopi me napravijo skopega, terdi terdega; ne kakor bi bil v resnici skop in terd, temuč oni zaslužijo, da občutijo, kakor bi bil skop in terd“.

Sè solzami je Marjeta na to prosila za sladkost njegove božje ljubeznivosti ter slišala govoriti Gospoda: „Prosiš me na zemlji in tukaj me boš tudi našla; zakaj ke bi le nebeške reči premišljevala in po meni hrepenela, bi me tudi našla v nebesih. Kaj meniš, katero je znamenje večje ponižnosti: da ti k meni tvojemu kralju v duhu moliš, ali, da me prosiš, naj se jaz v tvoje veselje milostno k tebi obrnem?“ In Gospod ji je razodel, da je večja ponižnost v duhu k njemu moliti. Od nebeške tolažbe napolnjena reče Marjeta: „O Kristus, ti mir stvarem, brez tebe ni pokoja, daj mir tvoji sužnji!“ In Kristus je odgovoril: „V resnici mir sem za tiste, ki me ljubijo; pa mir sem tudi za tiste, ki me žalijo, ker imam vsmiljenje ž njimi, čeravno ne uživajo notranjega miru, ker so jim zoperne moje besede“.

Kako naj se obnašajo udje tretjega reda.

III. Glede snage in lepoticja.

Predragi tretjeredniki! Bodite čisti po duši, pa bodite snažni tudi po telesu, bodite snažni in spodobni tudi v obleki in v vsem, kar je okoli vas. Unanja snažnost je navadno znamenje dušne čistosti, varuje zdravje in je prijetna vsem ljudem; vmazanost se pa vsakemu studi in je tudi kriva raznih bolezni.

Ako pa hočete biti snažni po telesu, vmivajte se vsako jutro v čisti in merzli vodi po leti in po zimi. Rajni župnik Knajp, pobožen duhovnik in dobro znan po celem svetu, je svetoval bolehnim in zdravim vsako jutro se skopati ali vmiti po vsem životu v merzli vodi. Pa to se mora storiti z največjo hitrostjo v k večemu pol minuti in brez brisanja se ima berž nazaj iti v

posteljo za toliko časa, da se človek spet segreje.¹⁾ — Posebej je treba večkrat vmiti tiste dele telesa, kjer se zlasti lahko nabere nesnaga, useša itd. Roke vmivaj ne samo zjutraj, temuč po vsakem delu, ki jih vmaže. Nohtov ne imej predolgih in nigdar ne vmazanih, to je, s črnim robom. Vsako jutro in če je treba tudi večkrat čez dan jih očisti in o pravem času ostrizi ali obreži; nigdar pa jih ne grizi sè zobmi in ne obrezuj pred drugimi. Neketeri obrezujejo nohte o petkih, kar je prazna vraža, ako mislijo, da mora ravno petek biti za to delo, drugači pa ni slaba navada, tako jih gotoviše obrežejo vsak teden in ne nosijo predolgih. Gospoda nosi dandanašnji semtertja tako dolge kremplje, kaker kitajski mandarini, kar je grozno ostudno. Ne posnemajte tega, dragi tretjeredniki!

Usta si izpirajte vsaki dan, pa ne s premerzlo vodo. Zobe si očistite po vsaki jedi. Kertačice za to delo niso drage; pazi pa, da ti kaka ščetina ne zajde v gerlo, kar bi moglo imeti slabe nasledke. Če hočeš imeti zdrave zobe, ne jej in ne pij vročih, pa tudi ne premerzlih jedi in pijač.

Glede nosa te opominjam, da se vsekuj le z ruto, pa ne trobentaj na ves glas, kaker neketeri delajo. Rute ne razgrinjav, da bi se nesnaga videla. Ko si se vseknil, ne pogleduj v ruto, temuč jo naravnost spravi. Zoper lepo obnašanje je z ruto mahati, igrati se ž njo, ali jo polagati na mizo, na stol ali klop. Ruto za nos imej vedno čisto in oprano, da ne bo smerdelo iz nje.

Glede las opominja sveti Pavel, da se spodobijo za moške kratki, za ženske pa dolgi, in tega naj se deržijo tudi udje tretjega reda. Dandanašnji se je razširila vže celo mej kmete nečimerna šega, da si ženske spred pristrizajo lase; tudi jih krotovičijo, menda z razbeljenim železom. Mej vami, tretjerednice, tega ne bodi, in če imate odrasle hčere, ne dovolite jim takih nečimernosti. Še gujuzniše je obraz si barvati belo in erdeče in obervi černo. Žal, da se tudi to že dela semtertja tudi po kmetih. Obraz in lasje kaker tudi roke naj se snažijo in vmivajo s čisto vodo, le keder je treba po kakem vmazanem delu naj se rabi milo, pa ne dišeče. Tako imenovanih pomad ne rabite in sploh nobenih dišav, ne za lase ne za obleko. „Ženska lepo diši, keder nič ne diši“, pravi že neki star rimski pisavec, in za moške velja to

¹⁾ „So sollt ihr leben!“ str. 42.

tolikanj bolj. Vsi imejte lase take, kakeršne vam je Bog dal, mladi černe, ali rumene, ali erjave, stari sive ali bele in nigdar ne pobarvanih, pač pa spodobno počesane in ženske spletene kaker je kje navada. Gerdo je, ako so otroci razkuštrani, še gerje, ako je tak mladenič ali mož, popolnoma ostudno je pa to pri ženskih.

Še posebej je treba pogostoma vmivati tudi noge, da ne smerde od pôta in zavoljo zdravja, posebno če hodiš bos. Bos hoditi je za zdravje koristno. Po priporočanju rajnega župnika Knajpa se zdaj vže tudi po mestih semtertja vidijo gosposki ljudje v sandalijah, kaker frančiškani. Vsaj zvečer, preden greš leč, je dobro nekoliko bos hoditi po spalnici, ali tudi enkrat ali dvakrat v merzlo vodo potekniti noge. Otroci, tudi gosposki, naj bi bili le večinoma bos, odrasli ljudje, vsaj na deželi in doma, tudi, keder morejo. Da bi pa odrasli ljudje v cerkev ali kamer koli mej ljudi hodili bos, ne priporočamo; z današnjimi navadami bi se to ne vjemalo in kaker skušnja uči bi vtegnilo biti celo pohujšljivo. Nekedaj svet ni bil tako občutljiv za vsako nagoto kaker je dandanašnji. Omikani ljudje so torej navadno obuti in oblečeni.

Obleka bodi cela ali vsaj spodobno zašita. Zašita obleka za vbožnega človeka ni sramotna. Ali zašij berž ko se kje kaj predergne ali razporje. Najmanjši razporek, počen šev, odtergan knof žali oko, ravno tako najmanjši madež.

Obleka bodi torej vedno snažna, kar se le da. Perilo spreminjaj vsak teden vsaj enkrat. Tudi volneno spodnjo obleko je treba prati ravno toliko krat. Nesnaga se sicer na nji ne pozna tako berž kaker na platneni, ali v resnici je ni pa nič menj.

Posebej moramo tukaj v misel vzeti škapulir. Tudi škapulir je nekaka obleka, in še posvečena. Jako nespodobno je torej, ako se nosi mesece in leta neosnažen, da ga je gnjusno pogledati. Vže spoštovanje do te posvečene obleke te mora opominjati, da jo je treba imeti čisto in čedno. Sè vsakim perilom spreminjaj tudi škapulir in imej torej vedno vsaj dva ali tri pripravljene. Razen dolžnega spoštovanja tirja to tudi skerb za zdravje; v zalockanem, nigdar opranem škapulirju na golem telesu se prav lahko zaredi seme kake bolezni.

Na snago in potrebno preminjanje zlasti tudi pri onučah in nogovicah ljudje dostikrat premalo gledajo. Od tod mnogo prehlajenje in kar iz njega pride.

Verhna obleka, ki se ne pere, naj se, kaker tudi črevlji,

pagostoma osnaži prahu in vsakega madeža. Kako ostudno je videti posebno ovratnike in zaleke vse vmazane od pōta. Seveda vbožen človek ne more imeti vsaki mesec nove obleke, še vsako leto ne. Kedo bi mu zamerjal, ako je v stari? Ali madeže naj vender skuša spraviti iz nje. Zdaj se že lahko dobi tak pomoček za kakih 25 do 35 kr. Po apotekah ga imenujejo „aphanizon“.

Pa ne le snažna, tudi sploh spodobna bodi tvoja obleka. Sramožljivost je pred vsem, kar človeka loči od živali. Pervi človek je padel v greh in z grehom iz prvotnega nadnatornega stanja v sedanje natorno, ki ga ponižuje do živali. Ali duša njegova je ostala nekaj višjega, nekaj nevmerjočega, kar bi ponatori ne mogla biti. In ko se je duša zavedela živalske nature svojega telesa, se ga je začela sramovati, treba je bilo krila, treba je bilo obleke. Tu vidimo, kaj je prvotni in prvotno edini namen obleke. Iz tega pa tudi lahko povzamemo, kako napačno in pregrešno ravnajo tisti in tiste, ki nosijo obleko, ki sramožljivosti ne vstreza. Take obleke tu seveda n. treba nadalje popisovati, ker smo prepričani, da je tretjeredniki in tretjerednice nikjer ne nosijo take. Opomnimo pa le, da se pameten in v resnici čist človek ne bi smel berž spotikati nad vsako nagoto, sicer bi morali tudi krucifikse z altarjev vreči in prepovedati in še to in ono. Sveti Frančišek se je v pričo škofa slekel, da je vernil preskopemu očetu poslednjo obleko, ki jo je imel od njega. In celo vmreti je hotel nag kakor Kristus na križu. Kedo ga more pri tem greha dolžiti? Vi tretjeredniki in tretjerednice, bodite sicer zmirom dostojno pokriti in oblečeni, nad drugimi, ki niso popolnoma tako, pa se nikar prenaglo ne spotikajte in ne jezite.

Pa ne le zoper sramožljivost ne sme biti obleka, da je spodobna, temuč tudi ne zoper ponižnost, ne čez stan in premoženje. Obleka bodi različna, kakor po spolu tako tudi po starosti in stanu.

Nigdar naj nihče ne obleče obleke drugega spola, ne moški ženske, ne ženska moške.

Da se mladina razlikuje po obleki od stariših ljudi, to je tudi opravičeno. To velja glede oblike in tudi glede barv obleke. V tem in onem oziru gre mladini po pravici nekaj bolj lehkega in veselega, starišim ljudem se spodobi, kar je resnobno in po okoliščinah častitljivo. Mladina, zlasti ženska, ljubi svitle, vesele barve; naj ima torej obleko jasnih, živih barv, seveda pa ne tolikanj živih, da bi kar kričale. Nekoliko se sme ravnati barva

tudi po barvi obličja in las. Z belim obličjem in rumenkastimi lasmi se vjemajo bolj blede, voljne barve. krepko erdečemu, zagorelemu obličju pa se podajo krepkejše in temnejše. S tem ne mislimo spodbujati k nečimernosti; saj bi bila v nasprotnem primeru nečimernost veliko večja in vsakemu očitna, ako bi se dekle opravila v obleko sicer lepih pa njenemu obrazu neprimernih barev; te bi ob enem kazale pomanjkanje prave omike in kazile njeno natorno lepoto.

Ali pa sme skrbeti človek za lepoto svojega telesa? Kaj naj odgovorimo na to vprašanje? Odgovorimo z drugim vprašanjem: Ali sme človek skrbeti za zdravje svojega telesa? Ne le sme, celo dolžnost ima skrbeti za telesno zdravje, saj je zdravje božji dar. Ali čigav dar je pa lepota? Kajne, tudi božji, in več ali manj tega daru ima tudi skoraj vsaki človek. Torej sme in prav za prav mora tudi skrbeti zanj, da ga ohrani, dokler je mogoče. Ohrani pa se zlasti z lepim, čednostnim življenjem. Čista duša, dobro serce gleda človeku iz oči, sije mu z obličja ter daje neko višjo, duhovno lepoto tudi vsakdanjemu, tudi postarnemu obrazu. To je torej poglavitno; vendar pa so dovoljeni tudi nekateri vnanji pomočki, da se spodobna telesna lepota ohrani ali vsaj ne kazi po nepotrebnem. Neketere smo že omenili ravno prej, ko smo govorili o snagi telesa. Da tudi primerna obleka povzdiguje človeško naravno lepoto, to je sploh in mnogim le predobro znano. Samo primernosti obleke dostikrat ne zadenejo prav; marsikomu manjka za to pravega čuta, ali kaker se to tudi imenuje, pravega okusa, in tako se delajo sè svojim lepoticenjem le smešne in zaničljive; nečimernosti namreč nihče ne spoštuje. Kaj torej početi? Kako si pomagati, ako človek ne ve, kaj je pravi okus, ako nima čuta za to, kar je zanj primerno? Mislimo, da si je najlažje pomagati s pravo ponižnostjo in skromnostjo. Kedor ima to čednost, se bo varoval vsega, kar bi šlo čez meje na katero koli stran; on se bo varoval zlasti tudi videza ponižnosti, ker ve, da bi mu je prav lahko znotraj zmanjkalo, ako bi jo mnogo na zunaj kazal.

Vi, dragi tretjeredniki in tretjerednice, skerbite torej, da se boste oblačile svojemu stanu primerno, po pravi serčni ponižnosti, ki se sicer tudi v unanjem vidi, ali se nigdar sama po sili ne izkazuje. Deržite se v obleki splošne šege svojega stanu in svojega kraja. vseh čudnih posebnosti se varite. Zmerno in primerno lepoticje vam ni prepovedano. Lepi morate biti najprej po duši,

pa smete biti čedni tudi po telesu. Vunanja čednost dela človeka ljudem prijetnega in ljubega, mu torej tudi življenje lajša in sladi, in ob enem mu pomaga, da more več dobrega storiti svojemu bližnjemu. Vunanja snaga udov tretjega reda bo tudi redu samemu na korist, ker bo imel pred svetom več spoštovanja in se bo torej lažje in hitriše širil in bo tako več ljudi deležnih dobrot, ki jih ta red tako obilo ponuja.

Ali ne samo obleka, vse, kar vas obdaja, bodi snažno in dostojno, hiše in razni prostori v njih, hlevi in druga gospodarska poslopja, dvorišče, verti itd.

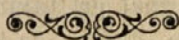
Pri tej priliki moramo v misel vzeti neki prostor, ki je potreben pri vsaki hiši, ki ga pa po kmetih pri mnogi hiši ni, ali vsaj ni pripravljen tako, kakor bi moral biti, da bi se ga mogel poslužiti tudi gosposki človek, če bi se primerilo, da bi ga potreboval, ko pride v vašo hišo. Kateri kraj mislim, ste menda berž vgenili, nekod ga imenujejo „stranišče“. Pripravno stranišče naj torej bo pri vsaki hiši na primernem, kar mogoče skritem kraju, in to naj bo vedno čisto in snažno. Kako imajo biti snažni vsi drugi prostori v hiši, o tem menda ni treba posebej govoriti. Samo da bi bilo treba tudi pod ali tla v hiši in veži semtertja pomiti, tega na kmetih mariskje ne vedo ali nočejo vedeti. In tudi na to se v nekaterih in sicer mnogih krajih premalo gleda, da bi se postelje očistile tistih živih stvari, ki jih dobro poznate; pravijo, da pomaga, če se popraši s tako imenovanim „caherlinom“, ki je lahko dobiti po štacunah za majhin denar.

Da se snaga v hiši ohrani, nikar pljuvati po tleh, ampak naj bo za to, kjer je treba, pripravljena posebna posoda s peskom ali žaganjem, ki se pa mora večkrat premeniti. Tudi ostanki jedi in drugih reči naj se nikar ne mečejo po tleh. V hiši bodi vse v redu, vsaka reč na svojem mestu. Otroci, ki v šolo hodijo, radi pišejo in rišejo po mizi, po vratih, po stenah in kjer se jim zdi; to naj se ne terpi. Žveplenke naj se tudi ne užigajo z dergnjenjem po steni. Na obuvalu naj se ne nosi v hišo blato; zato bodi pred vratmi pripravljena stergulja ali spletena slama ali kertača, da si vsaki lahko osnaži črevlje, preden vstopi.

Tudi pred hišo bodi vse, kolikor se le da, čedno in snažno. zlasti pot de vrat. Blato in živinski odpadki naj se tu ne terpe, še menj pa otrokom pusti, da bi kjer si bodi počenili. Tudi iz hiše naj se ne mečejo razne reči skozi okna na dvorišče ali na pot. Skerbite pa, dragi tretjeredniki, ne le da bo vaša hiša, vaše

dvorišče, vaš vert lep in snažen in vsej vasi v lep zgled; skušajte tudi sosede pregovoriti, da se bodo ravnali tudi oni po vašem zgledu in boste tako skupno ocedili tudi vso vas. Ne puščajte, da bi bilo po vasi blato, da ga človek komaj pregazi. Skušajte tudi, kar se novega zida, tako obrniti, da bo vasi na lepoto ali vsaj ne na spotiko in sramoto. Ne terpite n. pr. da bi stala na najlepšem mestu prav v sredi vasi — hlev in svinjak. Zlasti gnojišča skerbite, da se spravijo spred oči, koliker mogoče. Tudi na take reči je misliti, če hočemo Slovenci kaj napredovati v oliki, če nočemo ostati neotesani in sirovi in tako že zato v veliki nevarnosti, da nas olikaniši sosedge spodrinejo in zatero. Vi, tretjeredniki, dajajte drugim dober zgled tudi v tem in boste imeti zasluženje pred Bogom in pred vsemi dobrimi ljudmi.

— A. — S.

Življenje častitljivega brata Petra Bardesija.

P. C. L.

7. Poglavje.

Br. Peter prosi miloščino.

Br. Peter si je na vso moč prizadeval na tanko storiti vsa dela, ki so mu bila od predstojnikov odločena. Mej temi je bila v prvi versti dolžnost za svoje samostanske brate in sploh za samostanske potrebe miloščine prositi. Ako pomislimo, da je bil br. Peter iz znamenitne rodovine, da je bilo ime Bardesij na daleč okrog znano in zelo spoštovano, lahko sprevidimo, da se je zelo ponižal, ko si je izvolil zaničevani ali vsaj prezirani stan priprostega samostanskega brata lajika, še bolj pa se je, ko je brez ugovora in z velikim veseljem sprejel od predstojnika težavno dolžnost na biro hoditi ter od hiše do hiše prosjačiti. Seveda se je pri tem tudi on, naj si je bil še tako v čednosti vterjen, premogovati moral, ker se je tudi v njem človeška natura se svojim spačenem nagnjenjem vpirala tolikemu poniževanju. Mi smo vsi že tako vstvarjeni, prirojeno nam je, da se kaj radi zavoljo svojih bodi si resničnih ali pa tudi samo dozdevnih prednosti nad druge povzdiguje. Pa ravno takrat, ko se nad druge

povzdiguje mo, sami sebi zaničevanje zaslužimo ; zakaj ni se hvaliti s tem, kar le po naključji v sebi dobrega ali hyale vrednega imamo, ker je vse to dar božji in pride od Boga, mariveč se moramo bati, da nas vsled nezvestobe velika odgovornost čaka, ako se tistih darov nismo dobro posluževali in jih nismo sebi in bližnjemu v dobiček obračali. Tudi v tej dušni vojski je br. Peter slavno zmagal ter si je, kaker rečeno, izvolil ponižni stan lajika in vesel sprejel poniževalni posel samostanskega berača.

In tudi pri tem težavnem poslovanju si je brat Peter pridobil ljubezen in spoštovanje vsih, pri katerih je z bisago na rami na vrata poterkal. In kaj bi ne ? Saj je že njegova ponižna hoja in njegovo prijazno obnašanje slehernega genilo, tolikanj bolj njegovi sveti pozdravi in priproste besede, s katerimi je miloščine prosil. Tudi je znal pri takih priložnostih tako spodbudne in podučljive nauke dajati, da se je prvi hip spoznalo, da njegove besede prihajajo iz serca, ki je plamtelo od ljubezni do Boga in do bližnjega, in tako je bil ne samo berač, ampak zraven tudi misijonar sè zgledom in z besedo. Ko se je truden in od mnoge hoje spehan vračal v samostan, je vselej počakal skupnega kosila ali večerje, da se je okrepčal, in še kozarca vode si pred tem časom ni dovolil, akoravno je bil dosti krat hudo žejen.

Koliker bolj pa se je glas njegovega svetega življenja širil, tolikanj raje so ga po hišah sprejemali in v obilniši meri dajali vsega česar je za svoje samostanske brate prosil. Samostan v glavnem mestu ni imel namreč nobenih drugih dohodkov, bratje so živeli samo od tega, ker so jim miloserčni dobrotniki v bogajme podarili ; za to je moral br. Peter v začetku vsacega leta toliko naprositi, da je bilo za celo leto zadosti, bodi si za živež bodi si za oblačilo. Morebiti se bo komu neverjetno zdelo, da bi en sam človek mogel toliko naprositi, pa pomisliti moramo, da je bil br. Peter ne samo berač, ampak tudi svetnik ; svetost ima pa to lastnost, da jo v serci vsi čislajo, tudi tisti, ki je nimajo, ali jo celo po unanje s pregrešnim življenjem zaničujejo. Zato ni br. Petra nihče brez daru proč pustil, obdarjevali so ga tako bogato, da je vsaki večer, včasih tudi dvakrat na dan poln voz živeža v samostan pripeljal in ves vesel Boga zahvalil za toliko dobrot. Tako se je zgodilo, da ni le toliko dobil, koliker je samostan potreboval, ampak je vsega bilo odveč. In kaj je storil br. Peter ? Koliker je sodil, da bo za samostan zadosto-

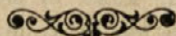
valo, toliko je shranil, kar je pa ostalo, to je z dovoljenjem svojega predstojnika mej vboge razdelil. Vsaki dan ga je cela truma takih vbožcev pri samostanskih vratih pričakovala; slehernemu je dal lep delež in vsakega je pri-tem opominjal, naj pobožno živi, kaker se kristjanu spodobi in naj moli za dobrotnike. Če je kateri teh vbozih zbolel, ga je, kaker hitro je zvedel, z dovoljenjem predstojnikovim v njegovem stanovanju obiskal in vselej je kaj seboj prinesel, da je bolniku tako bolje postregel. Ni toraj čudo, ako so ga siromaki tako blagoslavljali in vse dobro mu želeli.

Neko leto pa je vsled slabe letine nastalo v deželi in v mestu Santjago veliko pomanjkanje in vsled tega tudi draginja in lakota. P. gyardijan je bil v veliki skerbi, kaj bo z brati, kako se bodo v tej hudi sili preživili. Brat Peter pa ni imel glede tega ni najmanjše skerbi, tolažil je še svojega predstojnika in opominjal, naj svoje zaupanje postavi v božjo previdnost in ničesar jim ne bo manjkalo. Tako je tudi bilo; ne samo samostan je imel, kar je potreboval, tudi vbogi niso bili pozabljeni, akoravno jih je zdaj še več bilo, kaker poprej. Resnično je, da gdor na Boga zaupa, ne bo nigdar osramočen, ker je Bog bogat vsim tistim, ki ga na pomoč kličejo. On ne neha živeža dajati ptičkom v zraku in ribicam v vodi, kako bi mogel pozabiti človeka, ki je po njegovi podobi vstvarjen in ki je zanj, da ga reši večnega pogubljenja, daroval v smert svojega edinorojenega Sinu? Ali ne bo vslišal naših zdihljejev in obrisal naših solz v stiskah in težavah? Kako bi dopustil, da bi od lakote vmiral tisti, ki zaupljivo k njemu kliče: „Daj nam denes naš vsakdanji kruh“? Imejmo torej stanovitno zaupanje v božjo previdnost, kaker ga je imel pobožni božji služabnik br. Peter. Kedor v božjo previdnost zaupa, ta ne bo od lakote vmerl. Ne bodimo torej maloverni in potrebnega nam ne bo nigdar primanjkovalo, bodimo pa tudi z malim zadovoljni in premislimo, da je vse pozemeljsko bogastvo, naj si že bo, da ga imamo obilno ali malo, vender le nestanovitno in nas ne sme ovirati v pridobivanju pravega bogastva, katero ima večno trajati.

Pa vernimo se k našemu bratu Petru. Videli smo, kako je obilne darove dobival za samostan pri radodarnih dobrotnikih; večkrat je pa tudi kaj prejel, kar so dobrotniki le njemu osebno namenili; pa br. Peter za svojo osebo ni hotel ničesar sprejeti, ali če je včasih kaj sprejel, je to storil le z dovoljenjem svojega

prednika in pod to pogojo, da je smel sprejeto svojim vbožcem podariti. Nigdar pa ni hotel kaj sprejeti, ako mu je vest rekla, da bi bilo to zoper sveto samostansko vboštvo ali pa da bi bilo čez potrebo. Tako se je enkrat zgodilo, da ga je neki dan predstojnik poslal na biro po zabelo. Br. Peter je pokorno slušal in šel k dobrotnikom, pa naj si je še tako pridno prosil, vendar se mu ta pot ni posrečilo, prišel je prazen nazaj v samostan. Predstojnik je bil za to nekoliko nejevoljen ter je bratu Petru zapovedal, naj gre k samostanskemu duhovnemu očetu ali sindiku, da ta oskerbi zabele. Brat Peter je pa nato ponižno rekel: „P. gvardijan, ne zamerite, zabele ne potrebujemo, ker je še imamo, in za to je bila božja volja, da je nisem dobil, če sem tudi prosil zanjo.“ In p. gvardijan je spoznal, da je božji služabnik prav govoril, zakaj zabele je bilo še dosti v samostanu, p. gvardijan je bil samo nekako preveč skerban, da se je hotel s to stvarjo tudi za daljnjo prihodnost preskerbeti.

Sicer pa je Bog dobro vedel poplačati dobrotnike in jim bogato poverniti, kar so velikodušno podarili bratu Petru; kar so dali iz ljubezni do Boga in sv. Frančiška, vse jim je povernil z mnogimi nebeškimi milostmi in z drugimi dobrotami, ki jim jih je delil po svojem zvestem služabniku, bratu Petru.

Francišškanski misijoni.

V Aziji.

3. Na Kitajskem.

Frančiškani niso oznanjevali svete vere v Aziji samo v Sveti Deželi, Mali Aziji (Anatoliji), Armeniji in Siriji, temuč tudi v Kitaju (Čini, Kini). starem cesarstvu, ki ima čez 400 milijonov ljudi. Tja so prišli že pred 600 let. Mej drugimi je posebno imeniten pater Janez iz Monte Korvina, ki je okoli leta 1288. začel učiti Kitajce naše svete vere; vmerl je ko nadškof v Pekinu. Od onih dob. pa do zdaj so z velikim trudom spreobračali poganske Kitajce. Ko so katoliški misijoni prav lepo cveteli, so začeli preganjati kristijane; ko se je grozovitno pre-

ganje poleglo, so morali z nova začeti; tako se je godilo na Kitajskem do današnjega. Leta 1817 so vmorili častitljivega Janeza iz Triore, frančiškana, zavoljo svete vere. Zdaj imajo frančiškani tam devet apostoljskih vikarijatov ali misijonskih škofij; te so:

Misijonska škofija Severni Šen-si v severnem Kitaju proti zapadu. Ta dežela ima okoli 6 milijonov prebivavcev, mejnjimi pa samo nekaj čez 20 tisoč katoličanov. Jezik je kitajski, podnebje še dosti dobro. Škof (zdaj pater Amat Panjúči (Pagnucci)) prebiva navadno blizu mesta Kao-ling-hien, in ima škofa pomočnika patra Pija Vidi. Misijonarjev evropskih je 14, kitajskih pa 5 in en brat lajik; domačih duhovnikov je 16. Cerkev in kapelic je 154; misijonskih postaj 245; šol za dečke 17, za dekleta 3. V sirotnici je 12 frančiškank sester tretjega reda za misijone, ki oskerbljajo in učijo dekleta. Odraščenih je bilo od 15. sept. 1896 do 15. sept. 1897 kerščenih 100, otrok poganskih starišev pa čez 3 tisoč; obhajanih je bilo leta 1897 čez 38 tisoč. *)

2. Misijonska škofija Južni Šan-si je v deželi ravno tega imena proti jutru od prej imenovane dežele. Leta 1890 je razdelila sveta cerkev to deželo v dve škofiji, v južno in severno. Južna misijonska škofija Šan-si je izročena holandskim frančiškanom; prebivavcev ima okoli 6 milijonov; katoličanov mejnjimi okoli 10 tisoč. Zdaj je škof pater Janez Hofman iz Holandije; mašnikov frančiškanov je 16, 3 domači duhovniki iz tretjega reda, eden brat lajik; 44 katehetov, 22 učiteljev, 76 cerkev in kapelic, 166 misijonskih postaj; odraščenih je bilo kerščenih do 15. julija menda v enem letu, 393 otrok poganskih starišev pa 1384; obhajil je bilo v tistem času čez 21 tisoč.

3. Misijonska škofija severni Šan-si ima podnebje zmerno, jezik kitajski mandarinski. Prebivavcev je okoli 6 milijonov, katoličanov pa samo okoli 14 tisoč. Ta škofija ima čez 200 misijonskih postaj, 14 cerkev, 200 kapelic. Leta 1892 je bilo tam 8 frančiškanov in 15 domačih duhovnikov. Frančiškanke so v sirotnici. Škof je pater Gregor Grasi (Grassi).

4. Misijonska škofija severni Šan-tung pri Rumenem morju ob Rumeni reki (Kváng-ho) ima podnebje zmerno in zdravo. Do leta 1894 je imela ta škofija 20 milijonov prebi-

*) Glej Acta Ord. Min. 1898, stran 84.

vavcev, mej njimi 18 tisoč katoličanov, 358 misijonskih postaj, 219 cerkev in kapel, 2 semenišča, 56 šol za 1962 dečkov in 38 šol za 982 deklet; 15 frančiškanov, 13 domačih duhovnikov, 10 sester frančiškank. Zdaj je škof pater Peter Pavel de Marki, ki prebiva v mestu Tsi-nan-fu. Leta 1894 so od te škofije ločili nasledujo.

5. Misijonska škofija vshodni Šan-tang ima 9 milijonov prebivavcev, čez 4 tisoč katoličanov in 1797, ki se pripravljajo za sv. kerst; misijonskih postaj 116, cerkev in kapelic 47, misijonarjev frančiškanov 11, in 25, ki učijo kerščanski nauk. Odraščenih je bilo kerščenih (v enem letu) 168, otrok poganskih starišev pa 1064. Škof, zdaj pater Čezarij Šang stanuje v primorski loki Či-fu. Apostoljski sedež je izročil to novo misijonsko škofijo francoskim frančiškanom in sicer provinciji sv. Ludovika.

6. Misijonska škofija vshodni Hu-pé, ima prebivavcev okoli 16 milijonov, katoličanov pa čez 16 tisoč, 236 misijonskih postaj, 76 cerkev in kapelic, misijonarjev evropskih 11, domačih pa 22; katehetov 40; odraščenih je bilo kerščenih od 15. avgusta 1896 do 15. avgusta 1897: 602, otrok poganskih starišev pa čez 5 tisoč, obhajil je bilo čez 43 tisoč. Škof, zdaj pater Vincencij Epifanij Karlasar (Carlassare) prebiva v glavnem mestu Vučang-fu. Ta škofija se razprostira ob reki Jang-tse-kjang, podnebje ni zdravo, po leti je zelo vroče, po zimi pa prav merzlo.

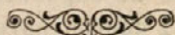
7. Misijonska škofija zapadno-severni Hu-pé je skoraj vsa v gorah, zato je podnebje merzlo, pa zmerno. V ti škofiji je okoli 6 milijonov prebivavcev, katoličanov pa nekaj čez 9 tisoč; 230 misijonskih postaj, 50 cerkev in kapel, 9 evropskih mašnikov, 12 domačih duhovnikov, eden brat lajik, 26 frančiškank kitajk. Odraščenih je bilo kerščenih zadnjo polovico leta 1896 in prvo polovico naslednjega leta 374, otrok poganskih starišev pa 5738; obhajil je bilo tisti čas čez 24 tisoč. Škof je zdaj pater Ezekija Banči (Banci).

8. Misijonska škofija zapadno južni Hu-pé je izročena belgijskim frančiškanom, zdaj (1897) ima okoli 9 milijonov prebivavcev, mej njimi čez 5 tisoč katoličanov; 62 misijonskih postaj, 33 cerkev in kapelic, 20 misijonarjev, mej temi je 9 domačih, 10 evropskih in 13 domačih frančiškank; odraščenih je bilo kerščenih od 1. julija 1896 do 1. julija naslednjega leta 215, otrok nevernih starišev 1662, obhajil je bilo čez 14 tisoč. Škof je

zdaj pater Benjamin Kristians (Christiaens), prebiva v mestu I-čang.

9. Misijonska škofija južni H u - n a n ima okoli 10 milijonov ljudi, ali samo 5677 katoličanov. Ta misijonska škofija ima zdaj (1897) 63 misijonskih postaj, 48 cerkev in kapel, 4 evropske in 10 kitajskih misijonarjev, 40 katehetov, 16 frančiškank. Odraščenih je bilo kerščenih drugo polovico leta 1896 in prvo polovico naslednjega 54, otrok kerščanskih starišev 174. poganskih pa 1842; obhajil je bilo v tistem času čez 13 tisoč. Škof je zdaj pater Antonin Fantosati.

P. A. F.

Hišni red svetega tretjerednika grofa Eljzearija.

Vsaki, gdor je hotel služiti pri svetem Eljzeariju, je moral živeti po sledečih predpisih.

1. Vsi, ki pri meni služijo, naj bodo vže kar koli hočejo, morajo biti vsak dan pobožno pri sveti maši...

2. Ako bi kateri mojih poslov krivo prisegel, ali Boga in svojega bližnjega preklinjal, bo prvič ostro kažnjen, v drugič pa sramotno odpuščen. Zakaj, kako bi mogel pričakovati, da bo Bog blagoslovil hišo, kjer so se ljudje izdali peklenškemu sovražniku? Kako bi mogel v hiši imeti jezike, ki strupijo duše?

3. Sramožljivost morajo vsi častiti in čislati; vsako tudi naj manjšo nespodobnost in nečistost, naj bo že v besedi ali djanju, bom kaznil v svoji hiši.

5. Moški in ženske morajo vsak teden prejeti svete zakramente. Nihče naj ne bo tako nesrečen, da ne bi bil pri svetem obhajilu ob velikih praznikih.

5. Hočem, da ne bo v moji hiši nihče lenobe pasel. Vsako jutro naj vsaki pobožno moli in Bogu daruje sebe in vsa svoja dela; potem naj gre po svojem opraviilu. Toliko časa bodo gotovo imeli, da bodo opravili tudi premišljevanje. Ne maram pa takih, ki bi radi vedno v cerkvi sedeli, ker navadno ne molijo iz pobožnosti, temuč zato, ker se dela bojijo. Zakaj življenje bogaboječega človeka, kaker ga popisuje sveti Duh, ne obstoji samo v tem, da dobro moli, ampak tudi v tem, da je lepega obnašanja, podučljiv, pridno dela in skerbno gospodari.

6. Hazárja ne smejo igrati v moji hiši ; nočem pa, da bi bil moj grad samostan, in da bi moji posli živeli kaker puščavniki, zato jim ne branim veselim biti, samo, da jim vest nič ne očita in da niso v nevarnosti Boga žaliti.

7. Mir se ne sme kaliti v moji hiši ; zakaj, kjer je mir, tam je Bog....

8. Ako bi se skregali, se morajo ravnati kaker zapoveduje sveti apostelj, pred sončnim zahodom se pomiriti ; pogrešek naj precej pozabijo in nevoljo v sebi zadušijo.

Vem, da je nemogoče z ljudmi živeti pa nič terpeti ; zakaj redko je gdo ves dan sam sabo edin ; ako je nekoliko nevoljen že ne ve, kaj hoče. Drugim ne odpustiti je satansko ; svoje sovražnike pa ljubiti in hudo z dobrim poverniti je znamenje božjih otrok. Take posle bom sprejemal in za nje svoj denar in svoje serce vedno odperto imel ; imel jih bom kaker svoje gospodarje.

9. Vsak večer se bodo zbrali vsi moji posli, in se nekoliko razveselili s tem, da se bomo pogovarjali o Bogu, zveličanju svoje duše, in kako bi v nebesa prišli. Lahko se sramujemo, da zato živimo na zemlji, da bi si zaslužili nebesa, in tako malo na to mislimo, in le poveršno o tem govorimo. O človeško življenje, kako slabo te rabimo ! O opravlki, ki ste tako malo spodobni za nevmerjočo dušo ! Kaj vse storimo in kolikanj se trudimo za nečimerne reči ! Ako se pogovarjamo o nebesih, se vnemamo za čednost, in vadimo zaničevati nevarno posvetno razveseljevanje. Zakaj, kako se bomo učili Boga ljubiti, ako o njem nigdar ne govorimo ? Teh pogovorov ne sme nobeden zamuditi, tudi z izgovorom ne, da ima zame kako drugo [opravilo. Bolj važnega opravka nimam kaker je zveličanje mojih poslov ; Bog mi jih je dal, in njemu jih dam

10. Svojim urednikom ostro prepovem s kaznijo, da ne smejo nobenemu škodovati ne na premoženju ne na časti, vbogih ne tlačiti, da bi se potegovali za moje pravice, nje pa s tem spravili v vboštvo. Nočem obogateti s premoženjem vbozih, ne se gostiti, ko siromak strada Kako bi si mogel misliti, da bo zbrisala majhina miloščina krivice urednikov, ki stiskajo v bozega, kar v nebo kliče za maščevanje ? Rajši grem nag v nebesa, kaker pa v škerlatu in zlatu z brezbožnim bogatinom v pekel Zato hočem, da popravijo vso krivico, ki so jo napravili komu zavoljo mene. Kako bi mogel strastno nagnjen biti na časno po-

sestvo na zemlji človek, čiger zaklad je v nebesih? Nag sem se rodil in na svet prišel, in kmalu bom zopet nag šel v zemljo, našo skupno mater.... *)

P. A. F.

Nauki in zgledi

svetih redovnikov reda manjših bratov sv. Frančiška.

Poterpežljivost.

(Konec.**)

Bl. Angelj z Akrija, je enkrat ojstro pridigal proti tistim, kateri berejo od sv. Cerkve prepovedane knjige. Komaj je prišel iz cerkve, ga sramotno napade razuzdan mladenič imenitnega stanu, in ga naposled še močno pljuskuje. Sveti pridigar mu pa poterpežljivo ponudi še drugo lice, in se na tak način kerščansko maščuje nad razberzdancem.

Bere se o bl. Bernardu iz Ofide,***) da je jako veselo prenašal vsakoverstna zasramovanja, katerim je bil izpostavljen ko pobiratelj miloščine. Ko se mu je pripetilo, da ga je kedo zasramoval, je sebi samemu šaljivo govoril: „O Bernard, bodi vesel! Kruh, katerega prosiš, je za samostan, zasramovanje je pa le za te“.

„Grenkost križa moraš spremeniti v sladkost s tem da rad nosiš svoj križ, katerega moraš nositi, ako hočeš dušo rešiti. Ako pa nočeš občutiti teže križa, imej vedno v spominu križ in terpljenje Kristusovo“. Sv. Bonaventura.

V Lunelu na Francoskem, se je po poročilu zgodovine frančiškanskega reda zgodila nasledna dogodba. Gvardijan samostana v tistem mestu, je nekega redovnika ojstro pokaral in kaznoval,

*) Donin, Leben und Thaten der Heiligen Gottes.

**) Zadnjič se je po naključju natisnil namesta tega začetek naslednjega oddelka.

***) Offida, tako se imenuje ta kraj, ne Ófida, kaker se pogostoma bere.

in ker je bil ta imenitnega stanu, in se zato imel za nekaj več ko so bili drugi, se mu je zdela kazen in ponižanje čez vse nezasluzeno. Pri vsem tem se je pa vendar kazni podvergel. Komaj je pa bil zveršil kazen, je tekel v cerkev, ves potert in žalosten se vergel na kolena pred božjo martro in se Kristusu tožil rekoč: „Glej, o Gospod, kako ponižan in potert sem tu, mej tem ko sem bil mej svetom tako češčen in bogat! O Gospod, glej kakšno zasramovanje in kazni mi nakladajo v samostanu!“... Ni še izrekel zadnje besede, ko pregovori Kristus, rekoč: „Ti pa glej, kaj jaz terpim zavoljo tebe, glej kako sem zasramovan, ves v ranah in britkostih, čeprav nedolžen, brez vsacega greha“... Te besede so občutljivega redovnika potolažile in vnele tako, da je za naprej vedno rad terpel vse, kar se mu je zopernega godilo.

Enkrat se je bl. Humilju iz Bizinjana zaderl žebelj v nogo, služabnik božji pa namestu da bi se bil tožil zaradi bolečine, je rekel veselo svojemu tovarišu fr. Vincenciju: „Brat, tudi to je dobro, ker tako morem bolje premišljevati bolečine, ketere je terpel Kristus, keder so ga še žebliji na križ pribili“; ter tako govoreč iz pobožnosti do tistih Kristusovih ran serčno poljubi izderti žebelj in ga skerbno shrani v spomin. Oh da bi si kristijani dobro zapomnili to dogodbo, in vsaj molčali, ako se zbo-dejo, opečejo ali oparijo, ter se spomnili na Kristusovo terpljenje in ne kleli, kar se, žalibog, tako pogostoma zgodi!

„Keder si bolan, zahvali se, o brat, Bogu svojemu stvarniku; vdaj se popolnoma njegovi sveti volji v zdravji in boleznih; bodi celò vesel, ker Gospod Bog te skuša z britkostmi in boleznimi, v znamenje da si v številu zvoljenih“.

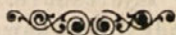
(Sv. Frančišek).

Bl. Benigen iz Kunea se ni nigdar tožil čez boleznih, temuč se jih je celo veselil. Pravil jim je „dobrotnice“ in „prijateljice“: govoreč da one čistijo in snažijo dušo, ter mu dajejo upanje da mu je Bog grehe odpustil. Zato je tudi govoril tistim, keteri so ga obžalovali: „Ke bi vi mene prav ljubili, bi se Bogu z mano zahvaljevali za boleznih, in ga prosili, da mi jih še več pošlje“.

Sv. Leonard Portomavriški je enkrat bil tako bolan v nogah, da ni mogel hoditi. Prišel ga je obiskat mej drugimi neki

redovnik, ter ga vprašal, kako mu je? „Dobro“ odgovori sv. Leonard. „Kako morete reči, da vam je dobro, keder se ne morete niti geniti?“ „Jaz spolnujem voljo božjo“, odgovori svetnik, „in kedor spolnuje voljo božjo je gotov, da mu je dobro“.

P. H. R.

Pravila za duhovno življenje,

ki jih je Kristus dal sv. Mariji Magdaleni Paciški.

1. Pri vsakem opravilu pazi na dober namen, in pomisli, da je lahko zadnje.

2. Nič ne svetovaj in ne vkaži, preden se pred mojim križem ne posvetuješ.

3. Tvoje govorjenje naj bo zmirom odkritoserčno, resnično in prosto vsacega prilizovanja; in keder občuješ s tebi enakimi, naj tvoja vljudnost nigdar ne kvari resnobe, niti resnoba vljudnosti.

4. S posvetnimi bodi previdna ko kača, z mojimi izvoljenci pa odkritoserčna ko golobica; cnih se boj ko zmaja, te pa ljubi ko tempelj sv. Duha.

5. Neprenehoma imej željo vsem biti podložna, ter se tresi pred samo mislijo, da bi imela biti bolj cenjena kaker kaka druga oseba.

6. Ne misli, da obstoji prava tolažba in mir v čem drugem, kaker v zaničevanju in ponižnosti.

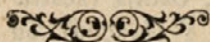
7. Bodi stanovitna v vednem darovanju vseh želja in djanj.

8. Zadnje pravilo naj bo, da si prizadevaj združena biti z mojo voljo v vseh svojih mislih in dejanjih.“

Ta velika svetnica je enkrat rekla: „Jaz bi brez premisleka stopila v levjo jamo ter se podvergla vsakemu terpljenju, ke bi vedela, da si tako pridobim srečo enega sv. obhajila“.

Kako pa mi hrepenimo po sv. obhajilu?

P. H. R.

SAMOTA.

V samoti govori Bog k človeku, mu razsvetljuje um, giblje serce, vterjuje voljo. Ljubi samoto, varuj se nepotrebnega pogovarjanja in ne mešaj se v tuje zadeve. Z ljubeznjivo telesno samoto pa moraš združiti tudi dušno samoto, ketera obstoji v zbravnosti duha, to je v mislih obrnjenih h Bogu.

P. H. R.

Priporočilo v molitev.

V pobožno molitev se priporočajo č. p. **Hugon Novljan**, mašnik 1. reda sv. Frančiška, † v Pazinu 25. svečana t. l.; rajni udje tretjega reda skupščine goriške: **Franc (Peter) Grobiša** iz Temnice, **Lucija (Magdalena) Nek** iz Tolmina, **Terezija (Marija) Prinčič** iz Bilj, **Marijana (Elizabeta) Pavlin** iz Ravnice, **Marija (Elizabeta) Fegen** iz Podsabotina, **Katarina (Marija) Kragelj** iz Volč, **Ana (Barbara) Hlede** iz Pevme, **Terezija Elizabeta Škerlj** iz Gergarja, **Marijana (Elizabeta) Štrukelj** iz Loma, **Marija (Veronika) Skerbec** iz Riherberga, **Katarina (Elizabeta) Lipicer** iz Šmartina, **Katarina (Jozefa) Kuljat** iz Gergarja, **Petrina (Elizabeta) Filigoj** iz Podgore; **k o b j e g l a v s k e**: **Marija (Frančiška) Rudež** iz Kobljeglave; **k o b a r i d s k e**: **Urša (Marija) Sivec** iz Sossida; **n a z a r e š k e**: **Anton (Frančišek) Omladič** iz Braslovč, **Helena (Ana) Gril** od Sv. Ilja pri Gradiču, **Alojzija (Elizabeta) Zamuda** iz Šoštanja, **Marija (Rozalija) Veternik** iz Šoštanja, **Ana (Ludovika) Mehtik** iz Gornjega grada, **Marija (Elizabeta) Pšakar** iz Braslovč, **Marija (Marjeta) Aber** iz Šmartina, **Ana (Frančiška) Jeraj** iz Rečice, **Jernej (Frančišek) Leskovšek** iz Braslovč, **Ana (Marija) Podbregar** iz Motnika na Kranjskem; **t r o j i š k e**: **Janez Lah**, **Marija Vrzal** in **Ana Cizrl**, omož. **Andrašič** od Sv. Jurija na Ščavnici, **Ignacij Fras**, **Marija Potrč**, **Terezija Polič** in **Jurij Merčnik** (v svojem 91. letu stopil v 3. red) od Sv. Roperta, **Marija Čeh** in **Ana Zemljič** od Sv. Ane, **Otilija (sestra Bernardina) Borko** (redovnica dobrega pastirja v Gradcu) od Male Nedelje, **Neža Šef** od Kapele, **Lucija Jurkovič**, **Marija Golob** od Sv. Antona, **Pavel Kramberger**, **Jakob Magdič** (večletni samostanski duhovni oče, vzgleden kristijan, goreč tretjerednik), **Neža Rajšp**, **Marija Čeh**, **Antonija Šilec**, **Marija Kovačič** in **Ana Šiško** od Sv. Trojice; v

Idriji: Marija Troha, Marija Kavčič; Katarina Frančiška Mroče v Ozljaju.

Nadalje naj bodo v pobožno molitev priporočeni:

Neki duhovnik, njegovi stariši in sestre; neka oseba za zdravje na nogah; več oseb za pomoč v neki sitni zadevi; M. D. in njena sestra v neki bolezni za poterpežljivost in ozdravljenje; Neža Babič in Matija Baš za pomoč v bolezni; neka žena za rešenje iz neke hude nadloge; Jožef Kovač za pomoč v dušnih in telesnih zadregah itd.; neka oseba za spreobrnjenje; neka rajna tretjerednica; M. v M. za gorečo ljubezen do presvetega serca Jezusovega; M. V. tretjerednica, ki je bolna vže deset let, za zdravje, če je Božja volja; neka tretjerednica na Reki, da bi dobila nazaj svoj posojeni denar; fara K., da bi dobila vnetega dušnega pastirja in v kratkem sv. misijon; tretjerednica M. S. za razsvetljenje v neki važni zadevi; priporoča tudi svojega dušnega pastirja za pomoč božjo, svojega brata za spreobrnjenje in neko osebo za stanovitnost v 3. redu; A. J. za pomoč v spolnjevanju dolžnosti prednice 3. reda; priporoča tudi svojo sestro za zdravje in neko dekle, da bi bilo pridno in pobožno; neka tretjerednica za vgodno rešitev v neki zelo važni zadevi; priporoča tudi sestro, brate in že več let bolno mater; neka žena za zdravje; priporoča tudi svojega moža za spreobrnjenje; neki gospodar, da bi mogel premagati nagnjenje do pijače (sv. maša v ta namen opravljena); neka mati za ozdravljenje hude bolezni otroka; druga mati za ozdravljenje, ako je volja božja; priporoča tudi hčer za razsvetljenje in pomoč božjo; neka tretjerednica Antonija (Angelina) Levar za ozdravljenje; tretjerednica Jozefa G. za pomoč v dušnih težavah (sv. maša oskerbljena); neka tretjerednica za dušno življenje; priporoča tudi neko bolno osebo za dar žive vere, upanja in goreče ljubezni, dušno zdravje in srečno zadnjo uro; V. P. za dušne in telesne potrebe, priporoča tudi svoje brate in sestre, da bi živeli v miru in milosti božji, tudi svoje rajne stariše; neka redovnica, da bi mogla živeti vdano v voljo božjo; neka druga, da bi mogla zaničevanje in sovraštvo svojih sorodnikov voljno prenašati; priporoča tudi svoje rajne stariše; R. P. priporoča moža kletvi vdanega in otroke, da bi rastle v milosti božji; neki dijak za srečen vspah v šoli; neka tr. za poterpežljivost sebi v križih, priporoča tudi svojo hčer za poboljšanje in za ljubi mir v hiši; neka tr. za razsvitljenje sv. Duha, ker je močno siljena v zakon;

dve osebi, da bi izvolili stan po božji volji; neka novinka v samostanu za dar pobožnosti, pokorščine in stanovitnosti do konca; neka tretjerednica v Semiču priporoča svojega vmorlega očeta, svojo bolno mater, da bi ozdraveli, svojega spovednika in druge duhovnike, sebe in svoje brate in sestre v dober namen in za srečno zadnjo uro; neka oseba priporoča svojega očeta za ozdravljenje, neka tretjerednica svojo mater za ozdravljenje bolezni na nogi; neka druga svojega moža v Ameriki za spreobrnjenje in svojega sinu za odvernjenje hude kletve; neka oseba nekega blagoslovca za ozdravljenje; neka oseba svojo sestro za srečen porod.

Zahvalo za vslišano molitev

naznanjajo: K. B. ; Anton Marušič v Opatjem selu za ozdravljenje oči; J. O. iz Ptuja za ozdravljenje bolne sestre in neke živali; M. D. iz fare Sv. Duha pri Središču za prejete milosti in odvernjenje nesreč pri živini; R. P. za ozdravljenje bolne sestre. A. P. za večkratno pomoč v raznih stiskah, zlasti za ozdravljenje na očeh bolne sestre; neka oseba za večkratno vslišanje; F. K. na pomoč v obupnih skušnjavah (sv. maše oskerbljene); br. M. K. S. tretjerednik za zdravje zadobljeno v tridnevnici opravljeni na čast presvetima srcema Jezusovemu in Marijinemu.

Odgovor na vprašanje glede vesoljne odveze.

Tretjerednik ali tretjerednica, ki želi dobiti popolni odpustek vesoljne odveze, mora v ta namen prejeti zakramenta sv. pokore in sv. obhajila. Dnevi vesoljne odveze tretjega reda so ti: 1. Božični dan, 2. velika nedelja, 3. binkoštna nedelja, 4. praznik presvetega serca Jezusovega, 5. praznik neomadežanega spočetja Marijinega, 6. praznik sv. Jožefa, 7. praznik ran sv. Frančiška (17. sept.) 8. praznik sv. Ludovika francoskega kralja (25. avgusta), 9. praznik sv. Elizabete (19. novembra). — Po novejšem privoljenju pa se daje vesoljna odveza tretjerednikom tudi vselej, keder udom 1. reda sv. Frančiška, namreč: 1. na novo leto, 2. na tri kralje, 3. na svečnico. 4. na Marijino označenje, 5-11 vse dni velikega tjedna, 12. na sv. Trojico, 13. veliki šmarin. 14. mali šmarin, 15. praznik sv. očeta Frančiška (4. okt. 16. praznik vseh svetnikov, 17. praznik darovanja Marijinega (21. novembra), 18. praznik sv. Katarine (25. novembra).

klošič, kako piše? — Bomka! — Prim. „Slov. berilo za peti gimn. razred“ str. 94:

„tam bote pri vasi Stadici našli njivo“ — „ta bo moža zagledal in vam . . . oznanil, da je on, kterega iščete. Našli bote svojega kneza“ — str. 96: „mesto, ki se bode tam sozidalo.“ —

In takih primerov Miklošič vsaj v sintaksi ne pripisuje tujemu vplivu; v morfologiji je res izrazil to nesrečno misel, ali brez pravega dokaza, in zavernil jo je že pred meno, kakor sem povedal, prof. Roman Brandt. Ali je Brandtovo dokazovanje v vsakem oziru terdno ali ne, to preiskovati ni bila moja dolžnost, ker stoji moje dokazovanje na svojih nogah in od Brandtovega ni odvisno. Nanj sem se sklical le v dokaz, da ruski učenjaki niso tistega mnenja glede bomkanja, kakor je terdil g. H., in da Miklošičeva sumnja ni sploh sprejeta v slavistiki. Pa ke bi bila, ako Miklošič sam zavoljo svoje sumnje ni podiral naše konjugacije, je tudi nihče drugi nima pravice. In Miklošič je ni podiral. Ou učí:

Das fut. act. wird bezeichnet . . . c) in der regel durch verbindung des part. pract. act. II. mit bōdem: bom dělal, bom prišel.“ (Gr. 3. pg. 177.)

„u man piše v večí slovn. str. 309., § 345., v mali str. 196. § 284:

„Ivorno pretekli deležnik II. nedovršnih glagolov v zvezi s pomožnim glagolom bom pomeni prihodnost, isti deležnik dovršnih glagolov pa v odvisnih stavkih predprihodnost (futurum exactum), pod tujim vplivom tudi prosto prihodnost: pisal bom; kada budem opravil posle, budem spat išel (quando perfecero) Krizt. Pa tudi: v goste takrat prišla bom (šla bom).“

Vse to učenje priznavam jaz za pravo in ne napačno in sem to vedno priznaval, le na tuji vpliv ne verujem. Pa o tem tujem vplivu tudi Janežič v 3. natisu str. 210 in Sket v 7. izdaji str. 225 nič ne vesta.

Naposled stoj tu, kar piše o našem vprašanju Solar v svoji razpravi „Die Tempora und Modi in Slovenischen“ v letnem poročilu goriške gimnazije za 1858:

„IV. Das Futurum Act. — Dieses besteht aus dem Participium Praet. Act. II. und dem Hilfsverb bōdem (bom). — Nur wenige mit *po* zarámn.engesetzte eine Ortsveränderung anzeigende Verba z. B. *pojdem*, *podirjam*, *poletim*, *popeljem*, ferner auch *porēcem* haben im Praes. Futurbedeutung wie im Griech. *εἶμι*, *ἔδουαι*.

1. Das Fut. der Verba imperfectiva bezeichnet eine in der Zukunft dauernde Handlung oder einen in der Zukunft dauernden Zustand z. B. *se bom učil* ich werde lernen, *bom nosil* ich werde mit dem Tragen beschäftigt sein, *bom sedel* ich werde sitzen, das Fut. der Verba aoristica aber eine in der Zukunft in den Zustand der Vollendung eintretende Handlung oder einen in der Zukunft eintretenden Zustand, z. B. *se bom naučil* ich werde erlernen, *bom znosil* ich werde mit dem Tragen fertig werden, *se bom vsedel* ich werde mich niedersetzen.

Hierbei wird die Erfüllung dessen, was man aussagt, als sicher angenommen. Wird es dagegen als durch Umstände bedingt aufgefasst, so tritt für das Fut. namentlich bei den Verbis aoristicis oft das Praes. ein, z. B. *jagū ram prodam* (če jih kupite); *vašiga konja kupim* (če mi ga pocene prodaste).

Ann. Daher mag es kommen, dass im Altslowenischen sowohl als in mehreren slavischen Dialecten das Praesens der Verba aoristica Futurbedeutung hat. Selbst im Görzer Gebiete ist diess nicht selten der Fall. Die übrigen Slaven bewahren jedoch den oben erwähnten Unterschied streng und zwar nicht ohne Grund, weil ja von der blossen Form abgesehen diese Ausdruckweise viel deutlicher ist und andererseits (nach Schleicher's For-

manlehra d. kirchenslav. Spr. pg. 327 und Miklosich's Ermt. d. altslov. Spr. pg. 92 §. 107.) die altslovenischen Sprache selbst eine eigene Futurform gehabt zu haben scheint, nach deren Verluste sie erst das Praesens der Verba aoristica adoptirte. — Dass sich im Slovenischen die oben citirten mit *po* zusammengesetzten Verba von den Verbis aoristicis wesentlich unterscheiden, ergibt sich schon daraus, dass sie weder im Imperativ (ausgenommen *pojden*) noch im Optat., Condit. und Praet. gebraucht werden und auch keine Anwendung als Praes. h'istor. zulassen.

2. Ausserdem bezeichnet das Futurum der Verba aoristica auch eine in der Zukunft voll-ndete Handlung, entsprechend dem Fut. exact. der andern Sprachen.“ —

In zdaj, ljudje božji, ali se spominjate, da sem jaz kje kdaj dokazoval, da je vse to učenje napačno? Ne spominjate se; jaz tudi ne. Kedo stoji torej na strani naših slovníčarjev, ki so vsi „bomkavci“, ali jaz, ali antibomkavec M. M. Hostnik? Ali je vedel Hostnik, kaj pravi in kaj piše in kaj pomenijo njegove besede? Ako ni vedel, ako je pisal in odposlal svoje pisanje v popolni nezavednosti in omotici—žalostno! Ako je pa vedel, kaj pravi in kaj pomenijo njegove besede, je mogoče, da je ali poznal učenje naših slovníčarjev o futurum, ali da ga ni poznal. Ako ga ni poznal — dvakrat žalostno! Ako ga je pa poznal in je vedoma pisal, kar je resnici ravno nasprotno — trikrat in stokrat žalostno! Boli pa resnično ali prvo, ali drugo ali tretje, v slovenskem znanstvu mislim da se nadalje g. Hostnik in njegovo krutorogovljenje težko more več v poštev jemati.

Tako sem povedal, kar se mi je zdelo dolžnost povedati. In zdaj govorite vi, slovenski jezikoslovci, zlasti Vi, gospodje profesorji, ki učite slovenščino na višjih in srednjih šolah. Kaj se Vam zdi? Ali naj zaveržemo Kopitarja, Metelka, Miklošiča, Janežiča, Sketa, Šumana, Solarja itd., ter se vклонimo Lamurskemu in Hostniku? Sodite, prosim; kedo bi smel z večo pravico? Drugi narodi imajo svoje učene akademije, Nemci imajo svoj „Sprachverein“, pri nas, kam se hočemo obrniti? In vendar je treba kako zavreti agitacijo, ki moti in bega ljudi. Kedo je kriv, da se neki na pol omikavi boje vsakega bom? Brez dvojbe agitacija in agitatorji. Ne velja izgovor, da je že davno pred nami Koseski napačno „rabil“ tudi nedoveršni sedanjik za futurum. Njega je zapeljala nemščina, res; o mariskom veljaj to še zdaj; ali da ni nemščina vsega kriva, temuč mnogo, ali vsaj „koliker toliko“ antibomkarski agitatorji, to nam poterjuje drugi podoben primer. Od kod konstrukcija: „sta bila izvoljena poslancem“, „izbrali so jo prednicam“, „cesta je bila proglašena skladovnim“ in kakor se zdaj že celo deklamira po raznih krajih: „Takrat pa te mrlične svetnikom proglasé“? Ta pošastna konstrukcija gotovo ni iz nemščine, temuč je plod prevratne agitacije za davno pri nas izmerli brezpredložni orodnik. Vem, da agitatorji niso namerjali tega, kar so zakrivali, ali zakrivali so, in kar so zakrivali, to kaže, kaj imamo še pričakovati, ako se prevratno počenjanje ne vstavi, ako se slovenski jezikoslovci ne sporazumejo in ne zedinijo v društvo, ki bo imelo veljavo in moč nadaljni razvitek naše knjižne slovenščine voditi po pravem poti, ki ji je določen po nje zgodovini in njenem notranjem vstroju. Dixi!